

Gelijkspel

Onderzoek weerspreekt dat kippen met onbehandelde snavels eerder kaal en kaler worden dan behandelde hennen, zoals vaak wordt gesteld. Er is weinig verschil in **verenkleed** tussen bio- en vrije-uitloophennen.

In de discussie over het achterwege laten van de snavelbehandeling wordt vaak gesteld dat kippen zonder behandeling flink kaler worden dan behandelde kippen. In het kader van een Europees onderzoek naar de geschiktheid van verschillende merken hennen voor gangbare vrije uitloop en voor biologische houderij (www.lowinputbreeds.org) zijn in Nederland 46 koppels biologische en 25 koppels gangbare vrije-uitloophennen tussen 40 en 60 weken leeftijd beoordeeld op het verenkleed op de nek, rug, staart, vleugels en legbuik.

Onderzoekers van het Louis Bolk Instituut en Wageningen UR, die dit onderzoek uitvoerden, hebben eind juni de bevindingen ervan gepresenteerd op het internationale symposium over Poultry Welfare in Uppsala, Zweden.

In de *tabel* staan de resultaten van de beoordeling van het verenkleed. Het maximum aantal te behalen punten is 20, hetgeen staat voor een volledig bevederde hen. De beoordeelde biologische hennen lijken iets hoger te scoren. Een belangrijk verschil is dat biologische hennen vooral kaal worden op de rug en vrije-uitloophennen in de nek. Vaak wordt dit nekruï

Biologische hennen met kale ruggen

Vrije-uitloophennen met kaalheid in de nek ('nekruï')

MONIQUE BESTMAN

Verenkleed NL-koppels

	biologisch	vrije uitloop
Nek	3,3	2,5
Buik	3,0	2,9
Rug	2,6	2,9
Staart	2,7	2,5
Vleugels	3,2	3,0
Totaal aantal punten	14,8	13,8

Score verenkleed: 1 = kaal, 4 = bevederd.

Biologisch 46 koppels, vrije uitloop 25 koppels

genoemd, alsof de veren om een of andere reden vanzelf loslaten. Op het congres in Zweden gaven verschillende deskundigen echter aan dat kale nekken veroorzaakt worden door verenpikkerij en werd een filmpje getoond van een hen die vanaf de beun omhoog sprong om een nekveer uit te trekken bij een hen op een zitstok.

Vergelijking met Zwitserland

In het Europese project vergelijken we de Nederlandse bevindingen met die van Zwitserse biologische en vrije-uitloophennen. Die Zwitserse hennen halen punten-totaal van 17,7 (biologisch) en 16,9 (vrije uitloop), en hebben dus een beter verenpak dan de Nederlandse koppels. In Zwitser-

land worden de snavels noch van de vrije-uitloophennen noch van de biologische hennen behandeld. Groot verschil tussen Zwitserland en Nederland is dat in Zwitserland zowel de biologische als de vrije-uitloophennen veel kleinschaliger en met lagere bezettingen worden gehouden.

Uit de scores van Nederlandse biologische koppels en de Zwitserse biologische en vrije-uitloophennen blijkt dat koppels met intacte snavels niet per definitie hoeven te leiden tot kale hennen en/of grote problemen met verenpikkerij.

Monique Bestman, Cynthia Verwer Louis Bolk Instituut
Ferry Leenstra, Thea van Niekerk, Berry Reuvekamp
Wageningen UR